

УДК 7.012:72.01

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ СКЕТЧИНГУ В ДИЗАЙНІ ПРЕДМЕТНО-ПРОСТОРОВОГО СЕРЕДОВИЩА

ПОПОВА Ірина

Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна
firenzeirina@gmail.com

У статті скетч розглядається з позицій своєї проектності, визначається його роль в контексті сучасних тенденцій проектної культури. Пропонуються варіанти використання скетчингу в процесі дизайн – проектування студентів – дизайнерів.

Ключові слова: скетчинг, проектна графіка, дизайн.

ВСТУП

В наш час утворилася нова течія, яка захопила весь світ дизайну – «скетчинг». Термін має іноземну етимологію, від англ. sketch – ескіз, начерк, зарисовка [1]. Причому це часто не класичний академічний ескіз майбутньої роботи, а цілком закінчений твір, ефектний дизайнерський рисунок, що візуалізує конструкцію меблів або концепцію інтер'єру. Головне завдання скетчу – максимальна виразність, досягнута мінімальними засобами. Це засіб висловити свою ідею, передати її на папір і донести до замовника. Навик вільного, швидкого малювання скетчів збагачує творчі можливості студентів, дає їм новий досвід роботи образотворчими матеріалами в різних техніках, вдосконалює вміння завдання з вдосконалення цієї навички у студентів потрібно окреслити засоби підвищення ефективності ескізного пошуку на ранніх етапах проектування. Можна стверджувати, що якість і кількість створюваних ескізів безпосередньо пов'язане з мисленням майбутніх дизайнерів.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Ескізи повинні бути невід'ємною частиною процесу дизайн-проекування та використовуватися паралельно з комп'ютерним програмним забезпеченням. Ескізування є візуалізацією проектних ідей, з його допомогою можна відсвівати неефективні і, навпаки, розвивати, доводити до досконалості потрібні проектні ідеї. Для виконання завдання з вдосконалення цієї навички у студентів потрібно окреслити засоби підвищення ефективності ескізного пошуку на ранніх етапах проектування. Можна стверджувати, що якість і кількість створюваних ескізів безпосередньо пов'язане з мисленням майбутніх дизайнерів.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Програма навчання здобувачів вищої освіти за освітньою програмою «Дизайн середовища» будується на послідовному ускладненні проектних завдань і вивченню різних методів проектування. Під час роботи над проектом їм пропонується велика кількість вправ (рис. 1), що дозволяють розглянути предмет проектування в самих різних аспектах проектної практики (різні

конструктивні схеми, матеріали, технологія виробництва, стилістична приналежність тощо). У кожному завданні, не залежно від його складності, порушується питання взаємодії об'єкта проектування з предметно-просторовим середовищем.

Оскільки студенти мають справу з виконанням швидких, короткострокових ескізів, їх художня підготовка повинна бути орієнтована саме на отримання тих навичок, які дозволять якісно візуалізувати проектні ідеї. Крім того, виконання швидких ескізів важливо з точки зору усвідомленості дій і розвитку моторики, розвитку специфічного графічного мислення, вміння аналізувати візуальну інформацію на різних рівнях.

Скеч можна розглядати як основу проектування, тому, що кожен етап проектного рішення складається з двох аспектів: формулювання ієрархії і подача ієрархії. У дизайні функція начерку має свою специфіку. Вона заснована, перш за все на розумінні того факту, що дизайнер створює свій твір по уяві, спираючись лише на певний ряд прототипів. Від умінь автора намалювати свою ідею буде залежати і сприйняття його проекту. Інтер'єрний скетч має свої особливості, тому вимагає володіння навичками і знаннями законів перспективи, масштабування і пропорцій, вміння передавати матеріальність.

З метою підвищення якості підготовки майбутніх фахівців з дизайну інтер'єру та меблів вирішено було наповнити самостійну роботу студентів тематичними блоками, що включають певну кількість скетчів. Були включені завдання які мають на меті копіювання і створення стилістичного, технологічного, колористичного рішення. Розроблялися завдання, що поліпшують саме ті навички, які потрібні для створення швидких попередніх ескізів і образних, естетичних, переконливих презентаційних скетчів. Завдання були розроблені з підвищенням рівня складності і вимог до деталізації.

Матеріали та техніка грають велику роль в творчому процесі скетчингу, пробуджують творчу фантазію, виявляють нові рішення, допомагають урізноманітнити графічні прийоми, що сприяють оптимальному вияву дизайнерської ідеї [2]. Цим пояснюється застосування нових матеріалів та технік скетчингу, прагнення відійти від традиційних методів зображення начерку (відмивка тушшю та аквареллю). В дизайнерському проектуванні треба чітко розділити стадії: креслення як форма роботи – пошук композиції, та креслення як форма демонстрації об'єкту, коли вирішуються конкретні завдання передачі матеріалу, кольору, фактури. Перше обумовлює частіше лінійну техніку, друге – застосування традиційних та новітніх способів і матеріалів зображення. Лінійна техніка, як основний засіб зображення в дизайнерській діяльності найбільш проста і зводиться до роботи олівцем, лайнерами, маркерами та ручками і т. ін.

В першу чергу, знадобиться знання і розуміння законів перспективи, почуття масштабу і пропорцій, володіння різними за швидкістю техніками, тональний розбір, передача об'ємів, важливо розвине почуття кольору і загальної колористичної палітри, вміння зображати різні матеріали.

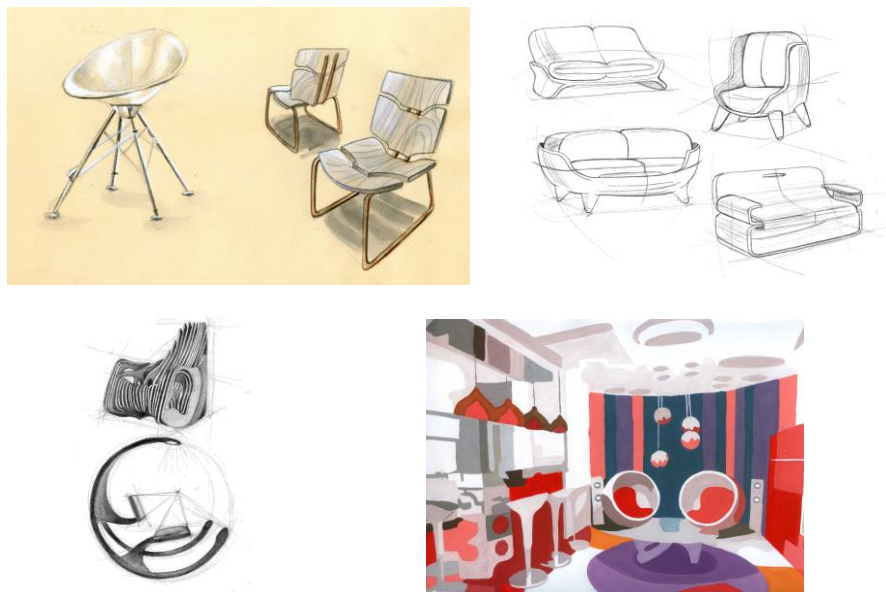
В процесі виконання скетчу застосовують такі засоби: лінія, тон та колір. Кожний цей засіб зображення має свою специфіку. Лінійна і тональна графіка є одними з найголовніших засобів архітектурної графіки, а так як зображення

інтер'єру має пряме відношення до зображення архітектури, то, безсумнівно, виявляємо спорідненість у графічних засобах зображення. У пошуковому скетчі зображення проєктованого об'єкта, його деталей і окремих вузлів – монохромне із залученням мінімуму образотворчих засобів. Як правило, такий малюнок носить лінійно-конструктивний характер з показом невидимих елементів.

Одна із переваг скетчингу – швидка розробка концепту. Створення скетчів – відмінний засіб швидко спробувати різні варіанти. Кілька можливих рішень проєктного завдання можна отримати вже через достатньо невеликий проміжок часу.

Зараз до скетчингу відносять також інтер'єри малюнки, виконані як в легкій сучасній, так і в більш академічній манері. Це можуть бути детально опрацьовані скетчі, скоріше навіть, інтер'єрні ілюстрації і ручні візуалізації, часом, фотографічно точні, а також кольорові концепт – ідеї вирішення дизайну інтер'єру. Також як завдання пропонувалося створити скетч вже існуючого інтер'єру – так студенти підвищують рівень знань про сучасні тенденції в дизайні, графічно осмислюють пластику, композицію, колористичне рішення.

Рис. 1. Студентські роботи

Принципи роботи в техніці скетчингу – це швидкість, емоційність і експресивність [3]. У дизайні інтер'єру і меблів створення начерків грає визначальну роль не тільки при розробці дизайну і підготовці креслень, а й як

спосіб комунікації в команді і особливо з замовником. Скетч виконується досить швидко (не більше 2–3 годин), виглядає яскраво і сміливо, при цьому проводиться підготовча робота з підбору кольорової гами та композиції. Виходячи з усього вищесказаного можна зробити висновок що до скетчу можна відноситися в цілому все, що за технікою виконання має на увазі швидкість, стилізацію, впевненість і свободу.

Скетч, не може повністю замінити комп'ютерну 3D-візуалізацію. Однак скетчі можуть використовуватися не тільки на першому етапі створення дизайн-проекту, але і в подальшій роботі. Професійно зроблені скетчі інтер'єрів – спосіб наповнити своє портфоліо роботами, які дизайнер може продемонструвати замовникові.

Сьогодні жоден дизайн-проект без скетчу не обходиться. Його розробка для інтер'єру та меблів починається з малюнка, схематичних начерків. Навчитися створювати скетчі, розвинути творчі здібності та розширити потенціал діяльності майбутнього дизайнера – завдання викладача.

ВИСНОВКИ

В результаті дослідження було запропоновано варіант організації художньої підготовки студентів, що включає в себе скетчі проектних завдань. Розкриваються ефективність і практична значущість застосування скетчинга в освітньому процесі здобувачів вищої освіти напряму «Дизайн середовища» в сучасних умовах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Shrestha S. K. The Role of Study Sketches in Design Thinking and Design Process. Kansas State University, 2013.
2. Попова І. І. Проектна графіка як елемент професійної освіти дизайнерів інтер'єру. *Зб. наукових праць за матеріалами IV всеукраїнської науково-практичної студентів, молодих учених і науково-педагогічних працівників «Архітектурний рисунок у контексті професійної освіти»*. Полтава: ПолтНТУ, 2018. С. 131–139.
3. Vistisen P. The roles of sketching in design: mapping the tension between functions in design sketches. *Nordic Design Research (NORDES)*. 2015. № 6.

POPOVA I.

MODERN TRENDS OF SKETCHING IN THE DESIGN OF THE SUBJECT – SPATIAL ENVIRONMENT

In this article, the sketch is considered from the standpoint of its design, determines its role in the context of current trends in design culture. Options for using sketching in the process of designing students – designers are offered.

Key words: *sketching, project graphics, design.*